

Asia: VN/23400/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

1. Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

a) Näkemyksenne asiakastietojen käsittelyä, käyttöoikeuksia, tiedonsaantioikeuksia sekä työvoimaviranomaisen hankkimia lisäosia koskevan sääntelyn täsmentämisestä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta: 112 §, 114 §, 120 §, 120 a § ja 125 §,

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta: 14 §,

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta):

Esityksissä muutetaan asiakastietojen käyttötarkoituksiin, käsiteltäviin tietoihin, valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin ja valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmän käyttöoikeuksien myöntämiseen liittyvää sääntelyä. Osa muutoksista on lähinnä teknisiä, kun lainsäädäntöä muutetaan vastaamaan uuden järjestämisvastuun mukaista työvoimapalvelujärjestelmää. Osa muutoksista täsmentää eri toimijoiden välisiä vastuita.

Kehittämis- ja hallintokeskuksen tulee saada tarvittavat tiedot valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen tuottamiseksi. Asiakastietojärjestelmän osalta ammattilaisella on oltava käytössään tehtävänsä kannalta välttämättömät ja tarpeelliset tiedot.

Järjestelmää täsmentävät ja selkeyttävät muutokset ovat perusteltuja. Osassa muutoksia tulisi kuitenkin kiinnittää enemmän huomiota taloudellisiin näkökulmiin. Esityksessä ehdotetaan, että Kehittämis- ja hallintokeskus kehittää valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluita yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa ottaen huomioon käytettävissä olevat määrärahat. Vaikka taloudellisen tilanteen huomioiminen on keskeistä, voi sääntely johtaa epätarkoituksenmukaisiin tilanteisiin. Olennaisistakin kehittämisprojekteista voidaan lain perusteella kieltäytyä ja alueet voivat

päätyä tekemään projekteja itse. Tämä voi johtaa siihen, että kustannukset tulevat useaan kertaan samankaltaisesta projektista.

b) Näkemyksenne siirtävistä sopimuksista sekä tuki- ja korvauspäätöksistä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta 10 ja 11 §):

Ehdotetut muutokset liittyvät työvoimaviranomaisten maksettavaksi siirtyviin tukiin ja korvauksiin, jotka kuitenkin kohdistuvat järjestämisvastuuta edeltävään aikaan. Valtion on tarkoitus korvata nämä kustannukset, mikä on perusteltua. Kohdassa säädetään myös valtion vastuista siltä osin kuin ne kohdistuvat järjestämisvastuun siirtymistä edeltävään aikaan.

c) Näkemyksenne valtiolta kuntaan siirtynyttä henkilöstöä koskevaan muutosehdotukseen

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta 6 §):

On hyvä, että työllisyysalueen sisällä tapahtuvat henkilöstösiirrot katsotaan liikkeenluovutuksiksi vuoden 2025 loppuun asti. On myös tärkeää, että toiminnan siirtämisen yhteydessä työsopimussuhteista henkilöstöä voidaan ottaa vastaavaan virkasuhteeseen ilman hakumenettelyjä. Muutokset sujuvoittavat työvoimapalveluiden siirtymistä työllisyysalueiden vastuulle. Toisaalta sääntely voi asettaa samaa työtä tekevät eri asemaan pelkästään sen perusteella, onko heidän virkasuhteensa siirtynyt valtiolta. Tätä voitaisiin korjata soveltamisalaa laajentamalla.

d) Näkemyksenne muista järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä ehdotuksista:

-

2. Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavat muutokset

Näkemyksenne työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavista muutoksista

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32 §, 33 §, 44 - 47§ ja vastaavat muutokset laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta 2 luvun 6 §, 3 luvun 3 - 6 §):

Työnhakijan palveluprosessia täsmennetään niin, että lyhyissä työttömyysjaksoissa työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja ei järjestetä. STTK katsoo, että tämä on perusteltua. Työvoimapalveluiden resursseja voidaan näin kohdentaa niihin työnhakijoihin, jotka ovat työllistymisen kannalta hankalammassa tilanteessa ja tarvitsevat enemmän palveluita. Tämänkin jälkeen palveluprosessia tulee myös jatkossa tarkastella ja sujuvoittaa.

Lomautetun palveluprosessiin ehdotetaan muutoksia. Nykyisessä sääntelyssä lomautetun työnhakuvollisuus alkaa kolmen kuukauden kuluttua lomautuksen alkamisesta ja kun lomautetulle on järjestetty työnhakukeskustelu. Jatkossa pelkkä kolmen kuukauden lomautus riittää eikä työnhakukeskustelua järjestetä ilman lomautetun pyyntöä. On epäselvää, miksi pitempään

lomautettuna olleelle ei jatkossa lähtökohtaisesti järjestetä työnhakukeskustelua. Pitempään lomautettuna olleet voivat tarvita työnhakuvelvollisuuden lisäksi palveluita eikä niiden saamisen pitäisi edellyttää säädösehdotusten mukaista aktiivisuutta.

Lisäksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 32 § voi muodostua lomautettujen osalta ongelmalliseksi. Pykälässä on tälläkin hetkellä maininta, ettei täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetä ilman työnhakijan pyyntöä ja maininta säilyy myös uudessa laissa. Tämä on ongelmallista, jos pykälää tulkitaan yhdessä työttömyysturvalakiin suunnitteilla olevien muutosten kanssa (ks. kohta 3 a). Tällöin lomautettu työnhakija voi pahimmillaan joutua työttömyysturvan sanktioinnin kohteeksi, jos ei itse pyydä täydentävää työnhakukeskustelua järjestettäväksi.

3. Muut ehdotettavat muutokset

a) Näkemyksenne työttömyysturvalakiin sisältyvistä muutoksista:

Hallituksen esityksen ongelmallisin kohta liittyy työttömyysturvalakiin. Esityksen mukaan työttömyysturvaa voidaan sanktioida, jos työnhakija omalla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei hänellä järjestetä työnhakukeskustelua tai täydentävää työnhakukeskustelua. Hallituksen esityksessä muutoksia perustellaan tilanteilla, joissa työnhakija on ilmoittanut työttömyyden päättymisestä eikä työttömyys kuitenkaan ole päättynyt.

Muutosehdotus perusteluineen on erikoinen. Työnhakukeskustelujen järjestäminen kuuluu työnhakijan palveluprosessiin ja on työvoimapalveluiden vastuulla. Muutosehdotus voi toteutuessaan johtaa työnhakijoiden mielivaltaiseen kohteluun. On mahdollista, että työvoimaviranomainen jättää esimerkiksi resurssien puutteen takia työnhakukeskustelun pitämättä. Jos työnhakija ei tästä erikseen muistuta ja vaadi palvelua, voi sanktio kohdistua työnhakijalle.

STTK katsoo, että tältä osin esitystä on tarkasteltava uudestaan. Työnhakijan omaa menettelyä koskeva kohta voitaisiin joko poistaa lainsäädännöstä tai sitä voitaisiin täydentää esimerkiksi omaan moitittavaan menettelyyn liittyvällä lisäyksellä. Työnhakijan mielivaltaisen kohtelun riski vähenisi.

b) Muut mahdolliset näkemyksenne esitysluonnoksesta:

Esityksessä on käsitelty työnhakukeskustelujen järjestämisen tilannetta. STTK kiinnittää huomiota siihen, että keskusteluja ei kaikilta osin järjestetä riittävästi. Toisaalta esityksessä tuodaan esiin, että täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestetään vähemmän kuin työnhakukeskusteluja. Järjestyksen pitäisi kuitenkin olla toisin päin. Onkin tärkeää, että työvoimapalveluiden resursoinnin ja käytänteiden osalta tehdään tarvittavat toimet palveluiden toimivuuden takaamiseksi.

Lisätietoja STTK:ssa: Tom-Henrik Sirviö, ekonomisti

Gylling Päivi
STTK ry.